

Beslutningsforslag nr. B 100

Folketinget 2010-11

Fremsat den 31. marts 2011 af Marianne Jelved (RV), Margrethe Vestager (RV), Morten Østergaard (RV), Christine Antorini (S), Carsten Hansen (S), Karsten Hønge (SF), Nanna Westerby (SF), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om bedre forhold for forsørgere på erhvervsuddannelserne

Folketinget pålægger regeringen snarest muligt at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage andre fornødne administrative ændringer, der skal sikre, at forsørgere på erhvervsuddannelserne, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, og enlige forsørgere på erhvervsuddannelserne får samme økonomiske vilkår som forsørgere på de videregående uddannelser. Forslaget skal medføre:

- At forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, og enlige forsørgere, der modtager elevløn, får samme lånemuligheder som SU-modtagere.
- at forsørgeres elevløn mindst skal ligge på niveau med SU'en til forsørgere. Arbejdsgivernes ekstraudgifter i den forbindelse skal refunderes gennem Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER).
- at elever på erhvervsuddannelserne, som er i skolepraktik, også skal sikres en barselydelse.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsettelse af beslutningsforslag nr. B 2, folketingsåret 2009-10. Der henvises til Folketingstidende 2009-10, A, B 2 som fremsat, side 1 ff og F, møde 10 side 39 ff, 1. beh. af B 2. Forslaget om, at elever på erhvervsuddannelserne, som er i skolepraktik, også skal sikres en barselsydelse, er nyt i forhold til B 2.

På erhvervsuddannelserne får eleverne SU, mens de går på grundforløbet, og løn, når de kommer over på hoveddelen. Det betyder, at især enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, vil opleve en stor økonomisk nedgang, når de skifter fra grund- til hovedforløb.

Forslaget vurderes at dreje sig om cirka 3.600 studerende på erhvervsuddannelsernes hovedforløb. Den nyeste opgørelse fra Undervisningsministeriet viser, at cirka 124.000 elever i 2008 var i gang med en erhvervsuddannelse. Omkring 44.000 af eleverne gik på grundforløbet og 80.000 på hovedforløbet. Samtidig viser en opgørelse fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte for 2009, at 3,9 pct. af de 39.446 støttemodtagere (1.544) på de erhvervsfaglige ungdomsuddannelser – som altså var på grundforløbet – var enlige forsørgere med børn, mens knap 0,6 pct. af modtagerne (218) var forsørgere, der var samboende med en SU-modtager. (jf. »SU-støtte & SU-gæld 2009« http://www.sustyrelsen.dk/stud_tal/statistikker/2009/pdf/SUS2009.pdf). Forudsat, at andelen af forsørgere er den samme som på de videregående uddannelser, svarer det til, at 3.120 enlige forsørgere og 480 er forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende.

Situationen for en enlig forsørger illustrerer problemet: En enlig forsørger på grundforløbet får efter satserne for 2011 5.486 kr. i almindelig SU og 5.486 kr. i forsørgertillæg, dvs. i alt 10.972 kr. om måneden i SU. Herudover har hun eller han mulighed for at låne 2.087 kr. om måneden som SU-lån samt 1.405 kr. om måneden som supplerende SU-lån til forsørgere, dvs. i alt 4.212 kr. om måneden i lån. Samlet set er der som SU-modtagere altså adgang til et forsørgelsesgrundlag på i alt 15.184 kr. for forsørgere. Når eleverne overgår til hoveddelen, får de i stedet løn. Lønnen varierer fra fag til fag og stiger med elevens anciennitet. Begyndelseslønnen på eksempelvis uddannelsen som elektriker er på ca. 8.000 kr. om måneden, mens slutlønnen er på ca. 14.000 kr. om måneden for de længste specialer (Jf. <http://www.ug.dk/uddannelser/erhvervsuddannelsereudveud/stroem-styringogit/elektriker.aspx#fold6>). Det betyder, at en enlig forsørger risikerer at miste halvdelen af sit forsørgelsesgrundlag, når han eller hun overgår til hovedforløbet.

Det kan være en meget stor udfordring for en enlig forsørger at skulle leve af elevlønnen. Ifølge Forbrugerstyrelsens standardbudget skal en enlig forsørger nemlig bruge cirka 12.700 kr. om måneden til mad, fritidsinteresser, fjernsyn, vaskemaskine, telefon, daginstitution m.v., efter at huslejen er betalt. Jf. http://casa-analyse.dk/files/hvad_koster_det_at_leve.pdf.

Budgettet dækker både de almindelige løbende forbrugsudgifter til mad, tøj, personlig hygiejne og andre dagligvarer samt forbrugsudgifter til sjældnere indkøb af varige forbrugs-

goder som f.eks. møbler, tv, køleskab, vaskemaskine m.v. I budgettet er der imidlertid set bort fra boligudgifter, det vil sige udgifter til boligen (husleje/renteudgifter) samt udgifter til varme, el, gas, forsikringer og vedligeholdelse af boligen. Derudover indeholder budgettet ikke udgifter til: Ejendoms-skatte, lån, forsikringer, afdrag og renter, fagforening, a-kasse, opsparing til pension og lignende samt tobak. Der er taget udgangspunkt i Forbrugerstyrelsens 2001-tal. Tallene er omregnet til 2011-niveau ved hjælp af Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks. For nogle bliver udfordringen så stor, at de opgiver at færdiggøre uddannelsen.

Hvis 95 pct. af en årgang skal tage en ungdomsuddannelse, skal alle have realistiske økonomiske muligheder for at gennemføre en uddannelse. Forslagsstillerne ønsker at ligestille forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende, og enlige forsørgere på erhvervsuddannelserne med forsørgere på SU-berettigede uddannelser. Det er sund fornuft, både for forældre, børn og samfund. Beslutningsforslaget skal derfor medføre, at de får samme lånemuligheder som SU-modtagere, og at elevlønnen for forsørgere som minimum skal ligge på niveau med den SU, de kunne have fået på en videregående uddannelse.

Forslaget vil medføre ekstraudgifter for arbejdsgivere, der ansætter forsørgere. De ekstraudgifter skal refunderes gennem Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER).

Derudover vil forslaget medføre statslige merudgifter til SU-lån til enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende på ca. 104 mio. kr. årligt. Med forslaget vil enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en anden uddannelsessøgende og går på erhvervsuddannelsernes hovedforløb, kunne låne 4.212 kr. om måneden. Det vurderes at dreje sig om i alt 3.600 studerende. Det forudsættes, at deres lånetilbøjelighed ligner den, der gælder for forsørgere på ungdomsuddannelserne (UU) og uddannelserne på folkeskoleniveau (FSK), hvor 57 pct. af forsørgerne optog SU-lån, jf. »SU-støtte & SU-gæld 2009«, jf. http://www.sustyrelsen.dk/stud_tal/statistikker/2009/pdf/SUS2009.pdf. På den baggrund skønnes det, at forslaget vil medføre udgifter på i alt 104 mio. kr. årligt. Da der er tale om et lån, vil pengene imidlertid blive tilbagebetalt over tid.

Derudover ønsker forslagsstillerne også at sikre en barselsydelse til de elever på erhvervsuddannelserne, som er skolepraktikere. Skolepraktik er et tilbud til elever i erhvervsuddannelserne, som ikke har eller har haft en uddannelsesaftale. Skolepraktik er en måde, hvorpå elever kan gennemføre en erhvervsuddannelsespraktik uden at være i praktik i en virksomhed. Denne gruppe modtager i dag – modsat SU-modtagere – ikke nogen barselsydelse, hvis de går på barsel under deres skolepraktik. Ifølge Undervisningsministeriet bør skolepraktikere af begge køn gives frihed fra skolen i forbindelse med barsel i samme omfang, som elever med uddannelsesaftale har ret til barselorlov. Det følger af bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsbaseret erhvervsuddannelse, § 5, stk. 3, at skolepraktikydelse udbetales

uanset fravær ved ferier og helligdag samt sygdom. Ved andet fravær end nævnt i § 5, stk. 3, som ikke er godkendt af skolen, nedsættes ydelserne forholdsmæssigt, jf. § 5, stk. 6. Såfremt skolen godkender fravær ved barsel, vil eleven kunne få skolepraktikydelse i den godkendte periode. Mens de går i skolepraktik, modtager eleverne en skolepraktikydelse, som opgøres pr. uge, eleven er i skolepraktik, og som i 2011 udgør 628 kr. pr. uge for elever under 18 år, mens elever på 18 år eller derover modtager 810 kr. pr. uge som hjemmeboende eller 1.503 kr. pr. uge som udeboende. Forslagsstillerne foreslår, at barselydelsen til elever i skolepraktik skal svare til niveauet for barselydelsen til SU-modtagere.

Ifølge Undervisningsministeriet var der i alt 3.671 elever i skolepraktik ultimo januar 2011. Der findes dog ingen opgørelser over antallet af elever i skolepraktik, som er gået på barsel. Hvis det imidlertid antages, at elever i skolepraktik går på barsel i samme omfang som eleverne på hovedforløbet, kan det forventes, at det maksimalt drejer sig om nogle få hundrede elever. En opgørelse fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte viser, at der i 2009 var ca. 2 pct. af stipendiemodtagerne på de erhvervsfaglige uddannelser, der var forsørgere til børn, der var født i samme år. Forslagsstillerne er enige om finansiering af denne del af forslaget over finansloven.

*Skriftlig fremsættelse***Marianne Jelved (RV):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre forhold for forsørgere på erhvervsuddannelserne.

(Beslutningsforslag nr. B 00)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.